

SIJAISOMAISHOIDON TOIMINTAOHJE

1.10.2020 ALKAEN

Sijaisomaishoito omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien järjestämismuotona

Omaishoidon tuesta annetun lain 4 a §:n mukaan, kunta voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun poissaolon aikaisen hoidon tekemällä tehtävään soveltuvan henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan vakituisen omaishoitajan vapaan aikaisesta hoidosta sijaisomaishoitajana. Sijaisomaishoitoa voidaan järjestää myös sosiaalihuoltolain nojalla järjestettävän omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan järjestämiseksi. Kyseessä on tällöin omaishoidon tuen myöntämisperusteissa kuvatus kaltainen muu omaishoito –tilanne, jossa sijaisomaishoitajärjestely on tosiasiallisesti vaihtoehto sosiaalihuoltolain mukaisen omaistaan tai läheistään hoitavan vapaan järjestämiselle kuntayhtymän muiden palvelujen avulla.

Sijaisomaishoitajaksi hakeminen ja myöntämisen perusteet

Sijaisomaishoitajaksi hakeudutaan täyttämällä hakemus sijaisomaishoidosta. Hakemuksen käsittelee omaishoidettavan omatyöntekijä. Sijaisomaishoitajan soveltuvuutta arvioidaan aina hoidettavan henkilön kannalta kokonaisvaltaisesti ottaen

huomioon hoidon asettamat vaatimukset. Omaishoitaja ja –hoidettava hankkivat sijaisomaishoitajan itse ja molempien tulee hyväksyä henkilö.

- Sijaisomaishoidon tulee olla hoidettavan edunmukaista
- Sijaisomaishoitajan tulee olla pääsääntöisesti 18 vuotta täyttänyt
- Sijaisomaishoitajan terveyden ja toimintakyvyn tulee vastata omaishoidon asettamia vaatimuksia
- Sijaisomaishoitajana ei voi toimia yritys
- Kuntayhtymällä on oikeus evätä hakemus, mikäli sijaisomaishoitajaksi hakevan ei katsota soveltuvan tehtävään

Sijaisomaishoito on tarkoitettu järjestettäväksi hoidettavan kotona, jonka kuntayhtymä on omaishoidon tuen myöntämisen yhteydessä todennut olosuhteiltaan soveltuvaksi.

Sijaisomaishoito perustuu omaishoitajan vapaa-oikeuteen joko omaishoitosopimuksen perusteella tai sosiaalihuoltolain nojalla myönnettyinä palveluna. Sijaisomaishoidon käyttämisestä vapaiden järjestämistapana sovitaan omaishoitajan ja hoidettavan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelman laatimisen tai tarkistuksen yhteydessä.

Päätös sijaisomaishoidosta ja toimeksiantosopimus

Kuntayhtymä tekee omaishoidettavalle viranhaltijapäätöksen ja sijaisomaishoitajan kanssa toimeksiantosopimuksen hakemiskauden alusta alkaen. Toimeksiantosopimuksessa sovitaan hoitopalkkion määrästä, sopimuksen voimassaolosta ja muista hoitoa koskevista seikoista sekä sopimuksen irtisanomisen perusteista. Sijaisomaishoitajan työoikeudellinen asema sekä eläke- ja tapaturmavakuutusturva on samanlainen kuin omaishoitajalla (omaishoitolaki 10§). Sijaisomaishoitajan hoitopalkkioiden määrää tarkistetaan vuosittain omaishoitolain 6 §:n mukaisesti. Toimeksiantosopimusta ei tehdä takautuvasti.

Hoitopalkkiot ja palkkion maksaminen

Sijaisomaishoidon hoitopalkkiot määräytyvät omaishoidon sitovuuden ja vaativuuden perustella määritellyn omaishoidon tuen hoitoisuusryhmän mukaisesti. Hoitopalkkiosta sovitaan toimeksiantosopimuksessa. Omaishoitajan tulee tarkistaa omaishoidon tuen vastuutyöntekijältä vapaapäiväoikeutensa, jonka mukaan omaishoitaja ja sijaisomaishoitaja sopivat yhdessä vapaapäivien ajankohdasta. Sijaisomaishoitajalle ei makseta hoitopalkkiota, mikäli omaishoitajalle ei ole kertynyt vapaapäiväoikeutta. Sijaisomaishoitajan hoitopalkkio maksetaan kerran kuukaudessa jälkikäteen kuukauden viimeisenä pankkipäivänä. Kuntayhtymä ei korvaa sijaisomaishoitajalle hoitopalkkion lisäksi muita sijaishoidosta aiheutuvia kustannuksia (esimerkiksi matkakuluja). Omaishoidettavalta ei peritä asiakasmaksua sijaishoidon ajalta, koska omaishoidettava vastaa sijaishoidon aikana omista ateriat- ja muista ylläpitokustannuksistaan.

Hyvinvointialue maksaa sijaisomaishoitajalle hoitopalkkion toteutuneiden hoitovuorokausien mukaisesti. 1 hoitovuorokausi = 24 h. Hoitopalkkio maksetaan täysiltä hoitovuorokausilta.

Sijaisomaishoitajan palkkiot hoitoisuusryhmittäin vuonna 2025

Hoitoisuusryhmä 1: 75,20 €/vrk

Hoitoisuusryhmät 2 ja 3: 98,34 €/vrk

Sosiaalihuoltolain mukaisen vapaan aikaisen hoidon (muu omaishoito) osalta sijaishoitajalle maksetaan 52,06 €/vrk silloin, jos sijaisomaishoidon vaihtoehtona olisi korvaavan palvelun järjestäminen hyvinvointialueen muiden palvelujen avulla.

Korkeampaa palkkiota voidaan kuitenkin soveltaa myös muuhun omaishoitoon, jos hoidettavan hoitoisuus vastaa omaishoidon tuen hoitoisuusryhmien 1, 2 tai 3 hoitoisuutta, mutta hoitajalla ei ole omaishoitosopimusta.